

HÜZÜNLÜ EV

PATRICK
MODIANO

ROMAN

ÇEVİRİ: ALPER BAKIM

♥ can
çağdaş

PATRICK MODIANO

HÜZÜNLÜ
EV

Can Çağdaş

Hüzünlü Ev, Patrick Modiano

Fransızca aslından çeviren: Alper Bakım

Villa Triste

İlk (bu çeviriye kaynak alınan) basım: Éditions Gallimard, Paris, 1975

© Éditions Gallimard, Paris, 1975

© 2022, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Cet ouvrage a bénéficié du soutien des Programmes d'aide à la publication de l'Institut français.

Bu eser, Institut français kurumunun yayına destek programından yararlanmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Mayıs 2022, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Cem Alpan

Editör: Şirin Etik

Düzeltili: Mert Tokur

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek

Sanat ve dizi yönetmeni: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak uygulama: Beyza Ceylan / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Melisa Matbaacılık Yayıncılık San ve Dış Tic. Ltd.

Maltepe Mah. Davutpaşa Çiftelhavuzlar Sk. No:16 Acar San. Sit.

Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 45099

ISBN 978-975-07-5743-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Malak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza Giz, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750757433

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

PATRICK MODIANO

HÜZÜNLÜ
EV

ROMAN

Fransızca aslından çeviren

Alper Bakım

♥can

Patrick Modiano'nun Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Bir Gençlik, 1997

En Uzağından Unutuşun, 1998

Mahallede Kaybolma Diye, 2019

Karanlık Dükkânlar Sokağı, 2020

PATRICK MODIANO, 1945'te Paris'te Yahudi asıllı bir babanın ve Belçikalı bir annenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Öğrenim hayatına Fransa'da devam etti. İkinci Dünya Savaşı ve işgallerin olduğu bir dönemde yaşadığı için sıkıntılı bir çocukluk geçirdi. İlk romanı *La place de l'étoile* 1968'de yayımlandı. 1972'de *Les Boulevards de la ceinture* ile L'Académie Française Ödülü'nü kazandı. 1978'de *Karanlık Dükkânlar Sokağı* ile Goncourt Ödülü, 2000'de Paul-Morand Ödülü, 2005'te Prix des libraries, 2010'da Cino del Duca Ödülü, 2012'de Avusturya Devleti Avrupa Edebiyatı Ödülü gibi daha birçok çeşitli ödüllere layık görüldü. Son olarak 2014'te Nobel Edebiyat Ödülü'nü kazandı. Otuza yakın kitabı olan yazarın aynı zamanda şarkı sözleri, sinemaya uyarlanan eserleri, çocuk kitapları, *Polka* isimli tiyatro oyunu vardır. Kitapları birçok dile çevrildi.

ALPER BAKIM, Bursa'da doğdu. Koç Özel Lisesi'ni bitirdi. Sorbonne Nouvelle-Paris 3 Üniversitesi, Fransız Edebiyatı alanında lisans eğitimi aldıktan sonra, aynı üniversitede Karşılaştırmalı Edebiyat yüksek lisansı yaptı. İstanbul Fransız Kültür Merkezi ve Koç Üniversitesi'nde Fransızca dersleri verdi. Doktora eğitimine ve kitap çevirileri yapmaya devam ediyor.

Rudy, Dominique ve Zina'ya

“Gölgelere bakan kiři, kimsin sen?”

Dylan Thomas

I

Verdun Oteli'ni yıktılar. Tren garının karşısında, ahşabı günden güne çürüyen bir verandayla çevrili dikkat çekici bir binaydı. Ticaretle uğraşan yolcular, yolculuk sırasında trenden inince uyumak için buraya gelirlerdi. Saatlik oda kiralayan bir otel olarak biliniyordu. Hemen yanındaki yuvarlak biçimli kafe de artık yok. Neydi ismi? Café des Cadrans mı yoksa L'Avenir mi? Gar ve I. Albert Meydanı'nın çimenleri arasında bugün geniş bir boşluk var.

Royale Sokağı değişmese de kış mevsimi, geç saatlerde buradan geçenlere şehrin ölü olduğu izlenimini veriyor. Clément Marot Kitapçısı'nın, kuyumcu Horowitz'in (Deauville, Cenevre ve Le Touquet şubelerinin) ve İngiliz pastanesi Fidel-Berger'in vitrinleri... Biraz daha ileride René Pigault'nun kuaför salonu. Henry à la Pensée'nin vitrinleri. Bu şık dükkanların çoğu sezon dışında kapalı. Kemerlerin başladığı yerde, yolun sonunda, sol tarafta, Cintra'nın kırmızı-yeşil renkli neon ışıklarının parıltısı seçiliyor. Karşı kaldırımında, Royale Sokağı'nın ve Pâquier Meydanı'nın köşesinde, yazları gençlerin uğrak mekânı olan Taverne var. Müşterileri hâlâ aynı kişiler mi?

Büyük kafeden geriye hiçbir şey kalmadı. Avizeleri, camları, yola taşan şemsiyeli masaları artık yok. Akşam

saat yediye doğru insanlar masaların arasında gidip gelir, gruplar oluştururdu. Kahkahalar. Sarı saçlar. Çınlayan kadehler. Hasır şapkalar. Bazen de bir plaj havlusu manzaraya renkli bir nota katardı. İnsanlar gece eğlenceleri için hazırlanırdı.

Orada, sağdaki, beyaz renkli devasa yapı, Casino, yalnızca haziran ve eylül ayları arasında hizmet veriyor. Kışın, kentnin burjuvaları haftada iki kez oyun salonunda briç oynuyor, yemek salonu da bölgedeki Rotary Kulübü'nün toplantılarına ev sahipliği yapıyor. Albigny Parkı, arka tarafta hafif bir eğimle kıyıda salkım söğütlere, müzik kioskuna ve insanların Veyrier, Chavoires, Saint-Jorioz, Éden-Roc, Port-Lusatz gibi göle kıyısı olan yerlere gitmek için eskimiş teknelere bindiği iskeleye kadar uzanıyor. Çok fazla isim var. Fakat bazı kelimeleri bir ninni ezgisiyle, yorulmaksızın mırıldanmak gerekiyor. İki yanında çınar ağaçlarının yer aldığı Albigny Caddesi'nde yürümeye devam edin. Yan tarafında gölün bulunduğu bu cadde boyunca ilerleyince karşınıza beyaz, ahşap bir kapı çıkacak. Burası Sporting'in girişi. Çakıllı yolun her iki tarafında birkaç tenis kortu var. Sonrasında art arda dizilmiş soyunma odalarını ve üç yüz metre boyunca uzanan plajı anımsamanız için gözlerinizi kapatmanız yeterli. Arka planda bir bar ve Sporting Restoranı'nı çevreleyen ve eskiden limonluk olan bir İngiliz bahçesi. Tüm bu yapılar, 1900'lü yıllarda araba üreticiliği yapan Gordon-Gramme'a ait bir yarımadanın içinde yer alıyor.

Sporting'in hizasında, Albigny Caddesi'nin diğer tarafında, Carabacel Bulvarı başlıyor. Bu yol döne döne Hermitage, Windsor ve Alhambra otellerine çıkıyor, ancak fönüküler kullanmak da mümkün. Yazın gece yarısına kadar çalışsan bu fönükülere binmek için dış görünüşü-

mü bir şaleyi andıran küçük bir istasyonda beklemek gerekiyor. Buradaki bitki örtüsü son derece çeşitli, etrafınıza baktığınızda Alpler’de mi, Akdeniz kıyılarında mı yoksa tropikal bir bölgede misiniz tahmin etmek zor. Şemsiye çamları. Mimosalar. Köknar ağaçları. Palmiyeler. Yamaçtaki bulvarı takip ettiğinizde de gölün tamamını, Aravis Dağları’nı ve suyun diğer tarafında, İsviçre dediğimiz bu akıp giden ülkenin geniş manzarasını keşfedeceksiniz.

Hermitage ve Windsor’dan geriye möbleli daireler kaldı. Bir de Windsor’un döner kapısı ve Hermitage’in salonunu genişleten cam tavan hâlâ yerinde duruyor. Hatırlarsanız burayı begonviller işgal etmişti. 1910’lardan kalma Windsor ve beyaz cephesi, Nice’deki Ruhl ve Négresco otellerinin cepheleri gibi kremi renkteydi. Toprak rengindeki Hermitage ise daha sade fakat görkemliydi. Royal de Deauville Oteli’ne benziyordu. Evet, onun ikiz kardeşi gibiydi. Oteller gerçekten apartmanlara mı dönüştü? Pencerelerinde ışık yok. Karanlık koridorları geçmek, merdivenleri tırmanmak için cesur olmak lazım. Ancak bu cesaret bize burada artık kimsenin yaşamadığını öğretebilir.

Alhambra’ysa yerle bir edildi. Onu çevreleyen bahçelerden hiçbir iz yok. Onun yerine modern bir otel diki-
lecek. Hafızanızı biraz zorlarsanız, yaz aylarında Hermitage, Windsor ve Alhambra bahçelerinin eskiden Aden Bahçesi’ni veya Vaat Edilmiş Topraklar’ı andırdığını hatırlayabilirsiniz. Peki yıldızçiçekleriyle dolu devasa tarhlar ve eğilip göle baktığımız korkuluk bu otellerin hangisindeydi? Önemli değil. Biz bu dünyanın son tanıklarıyız.

Kış vakti, akşamın geç saatleri. Gölün diğer tarafında İsviçre’nin puslu ışıkları güçbela ayırt ediliyor. Carabacel’in yemyeşil bitki örtüsünden geriye sadece birkaç

ölü ağaç ve bodur koruluk kaldı. Windsor ve Hermitage'ın cepheleri yanmış gibi simsiyah. Kasaba, yaz mevsimine özgü kozmopolit parlıtısını kaybetmiş; bir bölgenin idari merkezi gibi küçülüp Fransız taşrasının derinliklerinde gizlenen küçük bir kasabaya dönüşmüş. Artık kimsenin uğramadığı kumarhanede noter ve kaymakam yardımcısı briç oynuyor. Kuaför salonunun müdürü, kırk yaşlarında, sarışın ve etrafına Shocking parfümü yayan Bayan Pigault da onlarla beraber. Onun yanında da Faverges'daki üç tekstil fabrikasının sahibi Fournier'lerin oğlu; bir de Chambéry'nin ilaç şirketinde çalışan ve mükemmel golf oynayan Servoz var. Bayan Pigault'nun aksine son derece esmer olan Bayan Servoz görünüşe göre BMW'siyle Cenevre'yle Chavoires'daki villası arasında gidip gelmeye devam ediyor ve gençlerle vakit geçirmekten hoşlanıyor. Sık sık Pimpin Lavorel'le görülüyor. Bu küçük kentteki günlük hayata dair daha binlerce tatsız, üzücü ayrıntı vermek mümkün, çünkü bazı şeyler ve insanlar on iki yılda kesinlikle değişmedi.

Kafeler de kapalı. Cintra'nın kapısından pembe bir ışık süzülüyor. Maun doğramaların değişip değişmediğini, ekoseli abajurun aynı yerde, yani barın sol tarafında durup durmadığını görmek için içeri girelim ister misiniz? Émile Allais'in Engelberg'de düzenlenen dünya şampiyonasını kazandığında çekilmiş fotoğraflarını kaldırmamışlar. James Couttet'ninkileri ve Daniel Hendrickx'inkinleri de. Sıra sıra dizilmiş aperitiflerin üzerinde duruyorlar. Sararmışlar tabii ki. Kafenin yarı karanlığında tek bir müşteri var. Bu ekose ceketli, kırmızı yüzlü adam dalgın dalgın barmene dokunuyor. Barmen kadının da altmışlı yılların başında çarpıcı bir güzelliği vardı ama o zamandan bu yana kilo aldı.

İssız Sommeiller Sokağı'nda yürürken insanların kendi ayak seslerini duymaları mümkün. Solda, Le Régent

sinemasının görüntüsü de hiç değişmemiş: Turuncu sıvası ve İngiliz karakterleri kullanılmış lal rengi Le Régent yazısı hâlâ duruyor. Yine de salonu yenilerken ahşap koltukları ve yıldızların girişi süsleyen Harcourt portrelerini kaldırmışlar. Gare Meydanı, kasabada birkaç ışığın parıldadığı ve canlılığını birazcık da olsa koruyan tek yer. Paris ekspresi gece yarısını altı geçe geçiyor. Berthollet Kışlası'ndan izin alan askerler ellerindeki metal ya da mukavva bavullarla, küçük gruplar halinde ve gürültü çıkararak geliyorlar. Bazıları "Mon beau sapin"¹ şarkısını söylüyor, Noel yaklaştığından şüphesiz. İki numaralı peronda toplanıyorlar, birbirlerinin sırtlarına vuruyorlar. Sanki cepheye gidiyorlar. Tüm bu askerî kaputların arasında bej renkli, sivil bir kostüm diğerlerinden ayrılıyor. Onu giyen adam görünüşe göre soğuktan etkilenmiyor; boynunda gergin eliyle çektiği yeşil, ipek bir fular var. Bu kalabalığın ortasında tanıdık bir yüz arar gibi, bitkin bir ifadeyle başını bir o yana bir bu yana çevirerek bir gruptan ötekine gidiyor. Hatta bir askere soru soruyor ama o ve iki arkadaşı, adamı alaycı bakışlarla baştan aşağı süzmekle yetiniyor. Diğer askerler o geçerken ona doğru dönüp ıslık çalıyorlar. Adam aldırılmıyormuş gibi yaparak hafifçe sigara ağızlığını ısıyor. Sonra kenara çekiliyor ve genç, sarışın bir Alp Avcısı'nın² yanına oturuyor. Asker rahatsız olmuş görünüyor ve zaman zaman arkadaşlarına kaçamak bakışlar atıyor. Adamsa askerin omzuna yaklaşmış kulağına bir şeyler fısıldıyor. Genç asker kendini kurtarmaya çalışırken adam askerin ceketinin cebine bir zarf sokuşturuyor, sessizce ona bakıyor ve kar yağmaya başlayınca ceketinin yakasını yukarı kaldırıyor.

1. (Fr.) Benim Güzel Noel Ağacım. (Y.N.)

2. Fransız ordusunun dağda hizmet veren piyadeleri. (Ç.N.)

Altmışlı yıllar, bir yaz mevsimi. Victor Chmara, Cezayir Savaşı sürerken Paris'ten kaçarak Fransa-İsviçre sınırındaki küçük bir tatil kasabasına gelir. Burası görkemli otelleri, seçkin müdavimleri ve varlıklı sakinleriyle onun için güvenli bir sığınak oluşturur, herhangi bir tehlike ânında kaçmayı planladığı İsviçre'ye yakınlığıyla da korkularını yatıştırır. Etrafı keşfederken gizemli Doktor Meinthe ve kariyerinin henüz başındaki güzel aktris Yvonne'la tanışan Victor, kısa süre içinde onlarla Fransız bohem hayatına dalarak huzurlu bir yaz sürmeye başlar. Fakat çok geçmeden, arkadaşlarının yaşamlarının da cevapsız sorular, müphem gerçeklerle dolu olduğunu anlayacaktır.

Hatırlama eyleminin gerçeklerle yüzleşmede oynadığı kilit role dikkat çeken, Modiano'nun erken dönem romanlarından biri olan *Hüzünlü Ev*, zaman, mekân, kimlik ve bellek üzerine bir kayıp zaman arayışı.

"Bu harika roman, kayıp bir zamana, mekâna ve içtenlikle betimlenmiş insanlara duyulan büyük bir nostalji duygusuyla demlenmiş, öyle ki insanın Victor'un anılarını kendi anıları zannetmesi işten bile değil."

The Guardian

#fransizedebiyatı #nobelödülü #geçmiş #bellek #kimlik #savaş #aşk

